

ENEXIS

ENERGIE IN GOEDE BANEN

Halfjaarbericht 2016

Enexis Holding N.V.

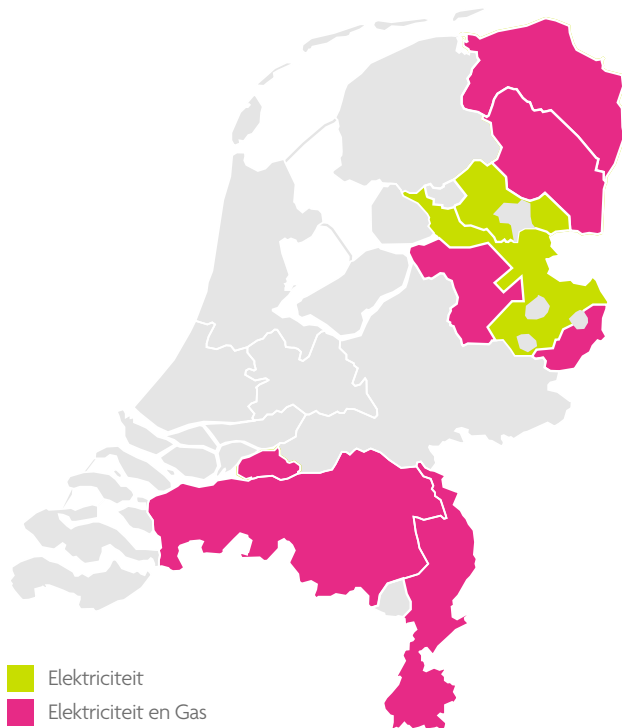
Inhoudsopgave

Over Enexis	3
Profiel Enexis	3
Kerncijfers	6
Verslag over het eerste halfjaar 2016	7
Doelstellingen en prestaties	7
Enexis manier van werken	9
Betrouwbaar	11
Betaalbaar	13
Klantgericht	15
Duurzaam	17
Financiële gang van zaken	19
Geconsolideerde halfjaarcijfers 2016	21
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	21
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	22
Geconsolideerde balans	23
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	24
Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen	25
Toelichtingen op de geconsolideerde halfjaarcijfers	26
Overige toelichtingen	31
Beoordelingsverklaring	32

Profiel Enexis

Enexis leidt energie in goede banen. Enexis verzorgt de distributie van elektriciteit naar 2,7 miljoen klanten en van gas naar ruim 2,3 miljoen klanten in de provincies Groningen, Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg.

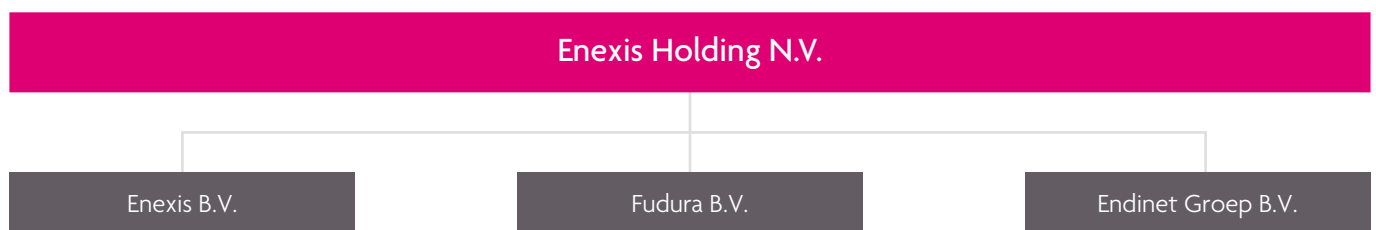
Verzorgingsgebied 2016

Organogram

Enexis Holding N.V. is een netwerkgroep die onder andere bestaat uit de netbeheerders Enexis B.V., Endinet B.V. en Fudura B.V. en Endinet Groep B.V. Daar waar in dit verslag 'Enexis' wordt genoemd, wordt het geheel aan activiteiten dat plaatsvindt binnen Enexis Holding N.V. bedoeld, tenzij expliciet anders vermeld.

Vereenvoudigd organogram

Gereguleerde activiteiten

Enexis B.V. en Endinet B.V. verzorgen aanleg, onderhoud, ontwikkeling en beheer van het elektriciteits- en gasnetwerk. Door de Elektriciteits- en Gaswet hebben netbeheerders een monopolie binnen hun verzorgingsgebied. Netbeheerders mogen in hun verzorgingsgebied – binnen gereguleerde kaders – als enige de distributienetten voor elektriciteit (stroomkabels en midden- en laagspanningsstations) en gas (gasleidingen en gasstations) managen. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) ziet toe op zowel de kwaliteit van de dienstverlening als de hoogte van de kosten van netbeheerders.

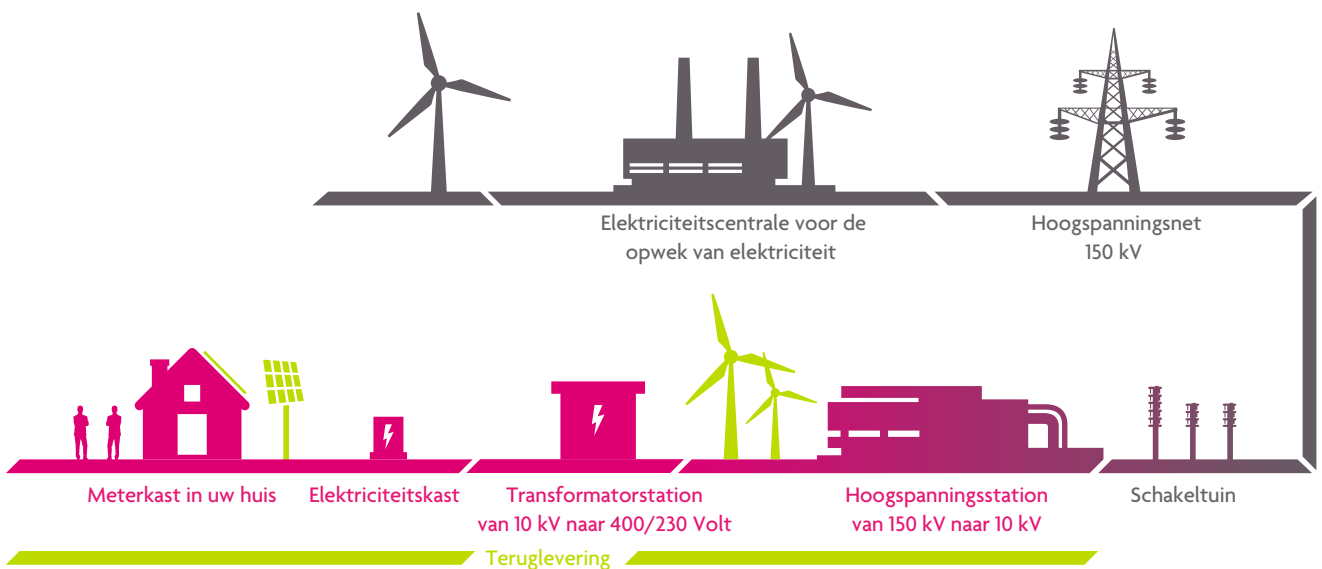
Niet-gereguleerde activiteiten

Fudura B.V. en een beperkt gedeelte van de Endinet Groep B.V. opereren op de niet-gereguleerde zakelijke markt met kernversterkende activiteiten, zoals advies, meten van energiestromen, ontwerp en realisatie van infrastructuur en verhuur en onderhoud van laadpalen, transformatoren en schakelinstallaties. Fudura en een klein deel van de Endinet Groep B.V. zorgen ervoor dat bedrijven hun energievoorziening goed kunnen regelen. Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor niet-gereguleerde activiteiten die organisaties en huishoudens helpen hun energiehuishouding te verduurzamen.

De energieketen

De energieketen wordt steeds dynamischer. Naast energiecentrales leveren steeds meer consumenten en bedrijven door hen zelf geproduceerde energie aan energienetten. Enexis zorgt ervoor dat haar netten de vraag en het aanbod aankunnen en dat energie zo efficiënt mogelijk wordt gedistribueerd. De verschuivingen in de energievoorziening maken alle spelers in de energieketen meer afhankelijk van elkaar: producenten, leveranciers, klanten, onafhankelijke aanbieders van diensten en netbeheerders. Enexis ziet dit als een kans voor innovatie en een andere manier van samenwerken.

Enexis in de keten

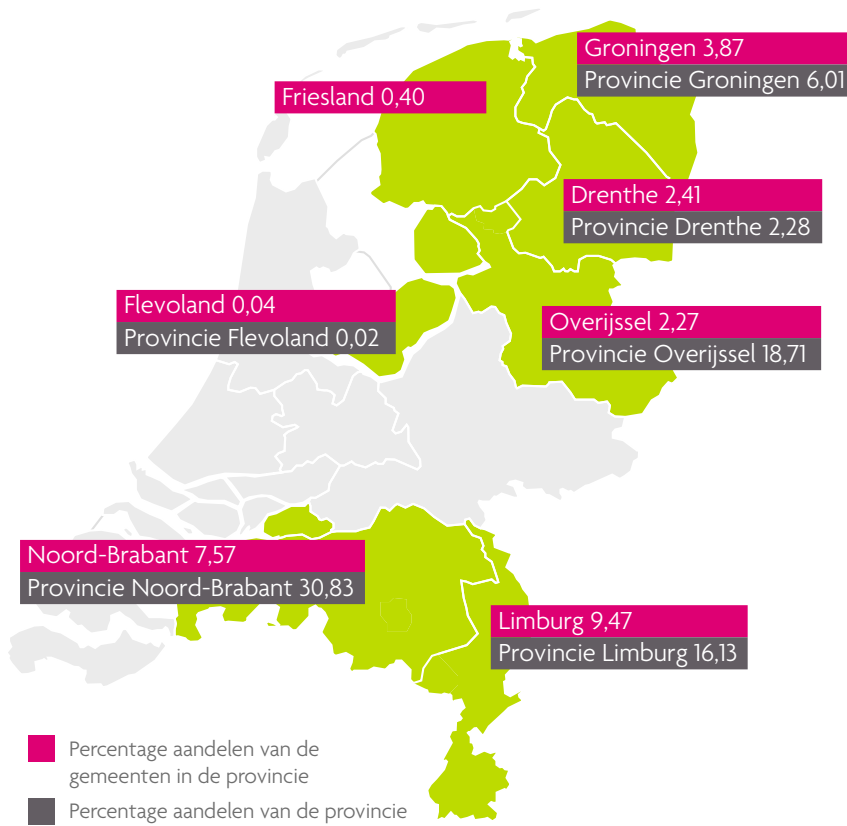

Aandeelhouders Enexis

De aandeelhouders van Enexis Holding N.V. zijn provincies en gemeenten in de gebieden waar Enexis actief is (of tot voor kort was).

Aandelen Enexis

(Percentage aandelen van de provincies en de gemeenten in de provincies)

Kerncijfers

bedragen in miljoenen euro's	1e halfjaar 2016	1e halfjaar 2015	%	
Resultaat				
Netto-omzet	684,6	673,1	1,7	
Kosten van transport- en systeemdiensten en van distributieverliezen	111,2	114,4	-2,7	
Overige bedrijfsopbrengsten	19,5	9,3	109,2	
Voor bedrijfsactiviteiten beschikbaar saldo	592,9	568,0	4,4	
Bedrijfslasten exclusief afschrijvingen en buitengebruikstellingen	244,5	225,7	8,3	
Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	163,9	147,1	11,4	
Bedrijfsresultaat	184,5	195,2	-5,5	
Resultaat deelnemingen en joint ventures	0,7	0,7	-3,7	
EBIT	185,2	195,9	-5,5	
Financiële baten en lasten	-44,2	-38,9	13,6	
Resultaat voor belastingen	141,0	157,0	-10,2	
Resultaat na belastingen	109,7	114,8	-4,4	
Balans (voor winstbestemming)				
	30 juni 2016	2015	%	
Netto werkkapitaal ²	-9,4	-63,5	-85,3	
Vaste activa	6.730,4	5.846,2	15,1	
Geïnvesteed vermogen ¹²	6.064,0	5.478,2	10,7	
Eigen vermogen	3.606,2	3.607,7	-0,0	
Balanstotaal	7.238,5	7.079,4	2,2	
Bruto-investeringen ³	275,0	219,0	25,6	
Ratio's				
	30 juni 2016	2015	%	
Solvabiliteit	%	49,8	51,0	-2,2
ROIC ¹⁴	%	6,3	7,2	-12,1
Return on equity ¹⁴	%	6,0	6,2	-2,2
Kengetallen⁵				
	1e halfjaar 2016	1e halfjaar 2015	%	
Aantal klantaansluitingen elektriciteit (x 1.000)	2.742	2.690	1,9	
Aantal klantaansluitingen gas (x 1.000)	2.279	2.088	9,1	
Trajectlengte elektriciteit (x 1.000 km)	136,5	138,2	-1,2	
Trajectlengte gas (x 1.000 km)	46,2	44,8	3,1	
Aantal medewerkers ultimo periode	4.421	4.331	2,1	
	1e halfjaar 2016	1e halfjaar 2015	%	
Uitvalduur elektriciteit (minuten per aansluiting)	8,2	6,1	34,4	
Uitvalduur gas (seconden per aansluiting)	19	22	-13,6	

1. De hoogte van het geïnvesteerd vermogen is voor ca. EUR 440 miljoen beïnvloed door de acquisitie van Endinet Groep B.V. en de verkoop van Aktivabedrijf Enexis Friesland B.V. per 1 januari 2016.
2. Met ingang van 2016 wordt het langlopend gedeelte van de verlofreserveringen van kortlopende naar langlopende verplichtingen gereclassificeerd. Voor 2015 heeft hiervoor een aanpassing van EUR 2,8 miljoen plaatsgevonden.
3. Voor 2015 betreft dit de investeringen in het eerste halfjaar 2015.
4. Voor 1e halfjaar 2016 zijn deze ratio's berekend op basis van een 12-maands voortschrijdend gemiddelde.
5. Inclusief Endinet.

Doelstellingen en prestaties¹

Indicator	30 juni 2016	Doelstelling 2016	Realisatie 2015	
Enexis Manier van Werken				
	Bevlogenheid medewerkers	8,3	8,0	8,0
	DART-rate intern	0,20	≤ 0,32	0,33
	DART-rate extern	1,15	≤ 0,67	0,78
Betrouwbaar				
	Jaarlijkse uitvalduur elektriciteit (JUD)	8,2 minuten	≤ 22,4 minuten	14,2 minuten
	Gemiddelde onderbrekingsduur LS-storingen	165 minuten	≤ 155 minuten	169 minuten
Betaalbaar				
	Beïnvloedbare kosten en opbrengsten	EUR 188,2 mln	≤ EUR 368,2 mln	EUR 355,6 mln
Klantgericht				
	Customer effort scores ²	2 van de 6	≥ 5 van de 6 customer effort scores Q4 2016 ≤ deeltarget	3 van de 5
	Aanbieding Slimme Meters	228.153 adressen	≥ 392.500 adressen	233.247 adressen
	Plaatsing Slimme Meters	89,7%	≥ 90%	90%
Duurzaam				
	Aantal nieuwe Buurkracht-buurtten	35 buurtten	≥ 65 buurtten	55 buurtten
	CO ₂ -reductie leasewagens en gedeclareerde kilometers ^{3,4}	5,2%	≥ 4% reductie t.o.v. score 2015	n.v.t.

1. Exclusief Endinet m.u.v. DART-rate intern, Jaarlijkse uitvalduur elektriciteit (JUD), Beïnvloedbare kosten en opbrengsten, Aanbieding Slimme Meters en Plaatsing Slimme Meters.

2. 2016: Standaard aansluitingen, maatwerk aansluitingen, klantenservice telefonie, enexis.nl, klachten & claims, storingen informatie.

3. Voertuigen met een grijs kenteken zijn uitgesloten van deze meting.

4. Deze KPI wordt vanaf 2016 gerapporteerd.

Zie definities in hoofdstuk Begrippenlijst in Jaarverslag 2015.

In voorgaande tabel staat de Balanced Score Card (BSC) van Enexis. Deze BSC is een vertaling van onze doelen uit het Strategisch Plan 2014-2017. De key performance indicators (KPI's) corresponderen als volgt met de volgende hoogmateriële onderwerpen uit onze materialiteitsanalyse.

1. Veilig en gezond werken (DART-rate intern, DART-rate extern, bevlogenheid)
2. Veiligheid en gezondheid van klanten (Publieke veiligheid; zie pagina 12)
3. Beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de energievoorziening (Gemiddelde onderbrekingsduur LS-storingen)
4. Energietransitie (Aanbieding en plaatsing slimme meters)
5. Energieverbruik (Buurkracht-buurtten)
6. Toegang tot energie (Jaarlijkse uitvalduur)
7. Economische prestaties (Beïnvloedbare kosten en opbrengsten)
8. CO₂-uitstoot (CO₂-reductie wagenpark)
9. Klanttevredenheid (CES)

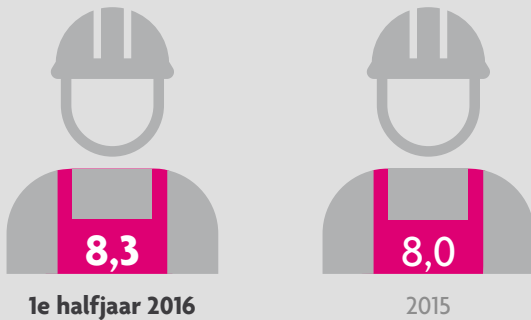
De KPI's zijn conform onze strategie verdeeld naar de 4 pijlers: Betrouwbaar, Betaalbaar, Klantgericht en Duurzaam. Om de strategie te ondersteunen en onze ambities hieromtrent waar te maken, hebben we de betrokkenheid en inzet van onze medewerkers nodig. Deze worden weergegeven in de Enexis Manier van Werken. Onze Raad van Bestuur en overige directieleden bespreken maandelijks de voortgang in het directieoverleg. De voortgang is ook onderdeel van de maandrapportage die de Raad van Bestuur bespreekt met de Raad van Commissarissen.

Strategische richting

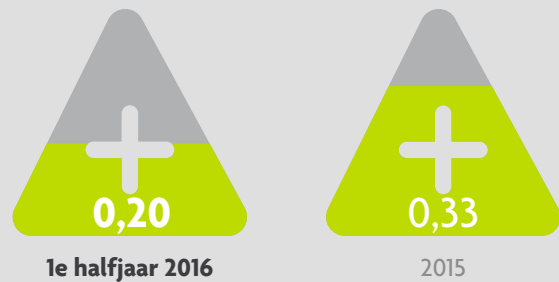
De snelheid en de impact van de energietransitie nemen steeds verder toe. Dit heeft gevolgen voor onze huidige energienetten en geboden dienstverlening. Om een antwoord te geven op de uitdagingen die de transitie naar een duurzaam energiesysteem met zich meebrengt, is in het eerste halfjaar van 2016 een traject gestart om de strategische richting van Enexis te herijken. Hierbij wordt onder andere geanticipeerd op wet- en regelgeving, een verlaging van kosten en een toenemende interactie met stakeholders.

Enexis Manier van Werken

Bevlogenheid medewerkers

DART-rate intern

Onze ambitie kunnen we alleen waarmaken met de inzet en betrokkenheid van onze medewerkers. We vinden het daarom belangrijk dat zij veilig, vitaal en bevlogen bij Enexis werken.

Veiligheid

Voor Enexis staat veilig werken op nummer 1. We willen dat elke medewerker iedere dag weer veilig thuiskomt. Ons doel is om in 2017 het aantal ongevallen met verzuim te halveren ten opzichte van 2013. In 2016 vertaalt deze doelstelling zich in een DART-rate van $\leq 0,32$.

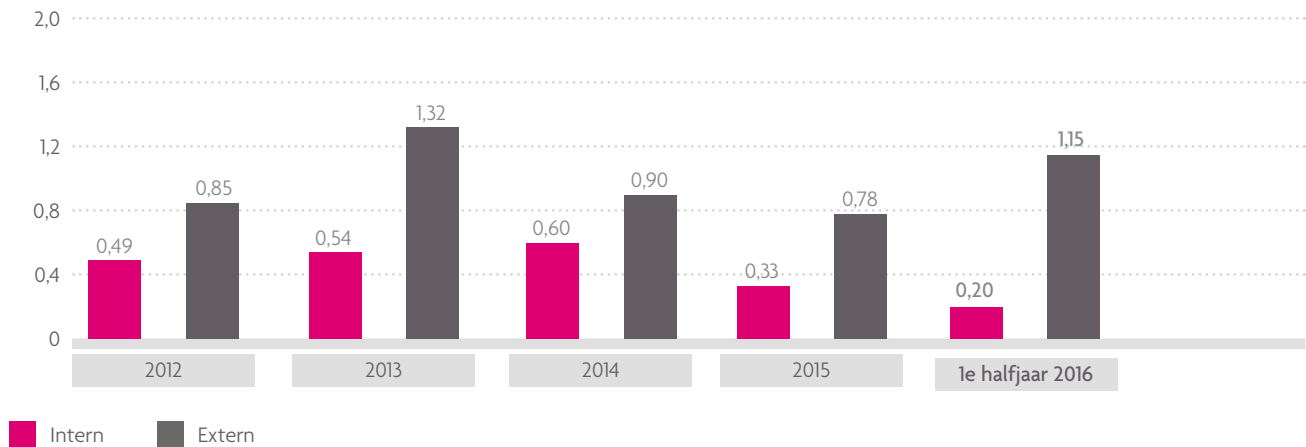
Om de doelstelling te behalen, besteden we ook in 2016 volop aandacht aan veiligheid en zetten ons in om het bewustzijn op dit gebied verder te vergroten. Er loopt een interne campagne waarmee we stilstaan bij ons dagelijks handelen. Op de Enexis-vestigingen zijn medewerkers actief bezig met diverse initiatieven rond veiligheidsbewustwording. Zo heeft onze vestiging in Maastricht een veiligheidsmarkt georganiseerd en introduceerde onze vestiging in Emmen een menukaart met veiligheidsthema's.

Dankzij deze inspanningen is onze interne DART-rate gunstiger dan onze doelstelling en zien we intern verbetering ten aanzien van meldingen en de follow-up ervan. Helaas hebben er in het eerste halfjaar van 2016 4 ongevallen met verzuim plaatsgevonden.

Derde partijen hebben in de eerste helft van 2016 9 keer een ongeval met verzuim gerapporteerd. De DART-rate extern scoort met 1,15 mede hierdoor ongunstiger dan onze doelstelling ($\leq 0,67$). De ongunstigere DART-rate kan ook het effect zijn van onze inspanningen in 2015 om derden te stimuleren incidenten beter te melden.

DART-rate¹ intern en extern

1. DART (Days Away Restricted or Transferred)-rate: het aantal ongevallen met als gevolg verzuim of aangepast werk per 200.000 gewerkte uren.

Duurzame inzetbaarheid

Enexis stimuleert en faciliteert duurzame inzetbaarheid (DI). Zo behouden en/of versterken medewerkers hun arbeidsmarktpositie en blijven ze fit en gemotiveerd.

Al onze medewerkers hebben een persoonlijk DI-budget van EUR 500 per kalenderjaar. In de eerste helft van 2016 nam het aantal medewerkers dat het DI-budget heeft ingezet toe, ten opzichte van het eerste halfjaar 2015. Vooral loopbaangerelateerde opleidingen en trainingen, sportkleding en lidmaatschap van een sportvereniging zijn een terugkerend bestedingsdoel.

Bevlogen medewerkers

Enexis streeft ernaar dat haar medewerkers energie krijgen van hun werk, hun werk met passie en plezier doen en hun taken zo goed mogelijk uitvoeren. Bevlogenheid zorgt voor meer kwaliteit, innovatie, productiviteit en positieve energie.

Eenzijds beïnvloeden medewerkers zelf hun bevlogenheid. Bijvoorbeeld door hun talenten te benutten, zichzelf uitdagende maar realistische doelen te stellen, initiatieven te nemen en voor een goede werk-privébalans te zorgen. Anderzijds stimuleren leidinggevenden de bevlogenheid van hun medewerkers. Bijvoorbeeld door richting te geven door duidelijke doelen te stellen, te inspireren, waardering uit te spreken en het werk uitdagend te houden.

In het eerste halfjaar van 2016 scoorde Enexis in een tweetal metingen gemiddeld een 8,3 wat betreft bevlogenheid. Dit bij een respons van 48,4% op een steekproef onder ruim 1.500 medewerkers. Dit is hoger dan onze doelstelling en de score in 2015 (beide een 8,0). We constateren onder andere dat onze mensen intrinsiek gemotiveerd zijn om hun werk te doen, en enthousiast zijn over hun werk en dat er minder ziekteverzuim is in vergelijking met het eerste halfjaar van 2015.

Betrouwbaar

 Uitvalduur elektriciteit
(in minuten per aansluiting)

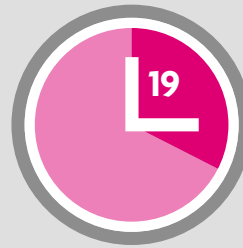

1e halfjaar 2016

1e halfjaar 2015

 Uitvalduur gas
(in seconden per aansluiting)

1e halfjaar 2016

1e halfjaar 2015

Het is onze taak om ervoor te zorgen dat mensen altijd en overal over energie kunnen beschikken. Nu en in de toekomst. We willen de betrouwbaarheid en veiligheid op het huidige hoge niveau houden. Ook willen we inzicht hebben in de veranderende energievoorziening en onze netten daar tijdig op aanpassen.

Betrouwbare levering

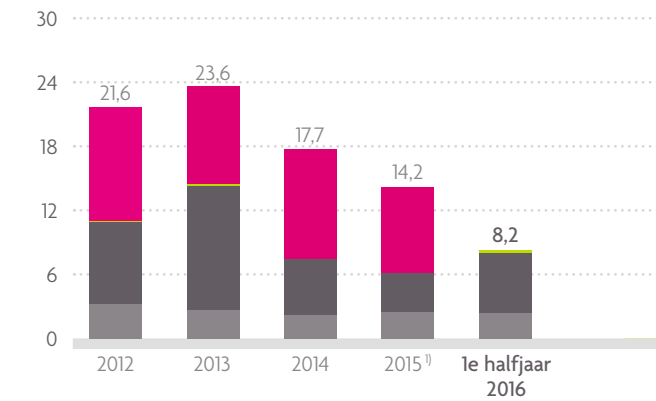
De uitvalduur elektriciteit in het eerste halfjaar 2016 bedraagt 8,2 minuten. Hiermee presteren we beter dan onze doelstelling. Dit is een toename van 34,4% ten opzichte van de vergelijkbare periode in 2015 (eerste halfjaar 2015: 6,1 minuten) toen er sprake was van een historisch lage uitvalduur. Het 12-maands voortschrijdend gemiddelde voor elektriciteit is 16,3 minuten.

Er zijn in het eerste halfjaar 2016 6 elektriciteitsstoringen geweest, waarvan 2 grote. In Onderdendam (Groningen) ontstond een grote storing aan de middenspanninginstallatie. In Geldrop (Noord-Brabant) ontstond brand, waardoor het middenspanningtransportstation werd uitgeschakeld.

De uitvalduur gas in het eerste halfjaar 2016 is 19 seconden (eerste halfjaar 2015: 22 seconden). Het 12-maands voortschrijdend gemiddelde voor gas is 75 seconden.

Betrouwbaarheid elektriciteit/jaarlijkse uitvalduur per aansluiting (in minuten)

- 1e halfjaar laagspanning
- 1e halfjaar middenspanning
- 1e halfjaar hoogspanning
- 2e halfjaar totaal

1. Mogelijk beperkt afwijkend van eerder gepresenteerde 2015 cijfers als gevolg van de definitieve sectorale cijferopgave aan de ACM.

Publieke Veiligheid

Met de KPI publieke veiligheid meet Enexis aan de hand van een aantal mijlpalen de veiligheid van haar gasnetten.

Mijlpalen	Status ultimo juni 2016
Aantal gaslekken met een verwaarloosbaar of klein effect < 12.000	6.315 meldingen
Aantal incidenten met een matig of behoorlijk effect < 10	2 meldingen
Aantal incidenten met een ernstig effect < 3	0 meldingen
Aantal incidenten met een desastreus effect < 1	0 meldingen

- ◆ Verwaarloosbaar/klein: nestormeldingen die meetellen voor de veiligheidsindicator, zoals meldingen van gaslekken zonder aantoonbare impact.
- ◆ Matig/behoorlijk: aantal ongevallen met EHBO, letsel met verzuim of omgevingschade tussen 10k en 1M.
- ◆ Ernstig: ongevallen met ernstig (blijvend) letsel of omgevingschade tussen 1M en 10M.
- ◆ Desastreus: ongevallen met een of meerdere doden of omgevingschade van ten minste 10M.

In het eerste halfjaar 2016 constateren we een toenemend aantal meldingen van gaslekken met een verwaarloosbaar of klein effect in gasmeteropstellingen. Als we de toename doorrekenen naar het einde van het jaar, behalen we in 2016 net onze doelstelling. Om de oorzaak van de toename te kunnen vaststellen, is Enexis een detailonderzoek gestart. Voor de overige 3 mijlpalen scoren we tot nu toe beter dan de doelstelling.

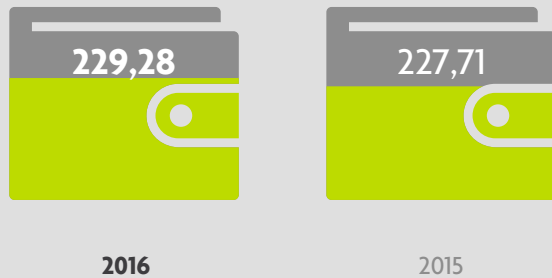
Investeringen en onderhoud

Om ook in de toekomst in de energiebehoefte te kunnen voorzien, heeft Enexis (incl. Endinet) in 2016 EUR 705 miljoen (EUR 656 miljoen Enexis en EUR 49 miljoen Endinet) begroot voor onderhoud, vervanging en vernieuwing van de netten. Hiervoor hebben we een werkpakket opgesteld, met hierin investeringen op eigen initiatief én investeringen in opdracht van klanten.

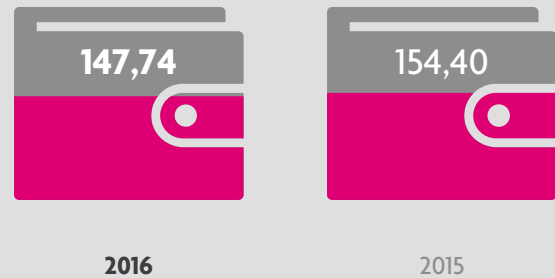
Doordat Enexis in het eerste halfjaar 2016 meer slimme meters heeft aangeboden dan gepland, loopt Enexis voor op de investeringsdoelstelling.

Betaalbaar

⚡ Netbeheerkosten elektriciteit voor huishoudelijk gebruik (in EUR)

🔥 Netbeheerkosten gas voor huishoudelijk gebruik (in EUR)

We willen de netbeheerder zijn met zo laag mogelijke tarieven. En tegelijkertijd willen we onze aandeelhouders een redelijk rendement bieden.

Tarieven verlaagd

De gereguleerde tarieven van Enexis (Enexis B.V. en Endinet B.V.) zijn per 1 januari 2016 met gemiddeld 0,6% verlaagd.

Methodenbesluit

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft in april 2016 de ontwerpmethodebesluiten voor landelijke en regionale energienetbeheerders voor de komende reguleringsperiode (2017-2021) gepubliceerd. De besluiten zijn bedoeld om de rekenmethode vast te leggen die bepaalt hoe hoog de jaarlijkse inkomsten van de netbeheerders mogen zijn en welke tarieven zij mogen toepassen voor klanten (consument en zakelijk). Op het ontwerpbesluit zijn onder andere door de gezamenlijke netbeheerders zienswijzen ingediend. In september 2016 wordt een definitief methodebesluit verwacht.

Uitruil en integratie Endinet

Per 1 januari 2016 hebben Alliander en Enexis energienetwerken uitgeruild om de gebieden langs provinciale grenzen logischer te verdelen. Beide partijen besparen hierdoor op termijn kosten. Enexis heeft haar energienetwerken in Friesland en de gemeenten Noordoostpolder en Urk uitgeruild met de energienetwerken van Alliander in de regio Eindhoven en Zuidoost-Brabant (Endinet). In de eerste helft van 2016 heeft Enexis de integratie van Endinet binnen de Enexis-organisatie verder vormgegeven, bijvoorbeeld op het gebied van personeel en IT-systemen.

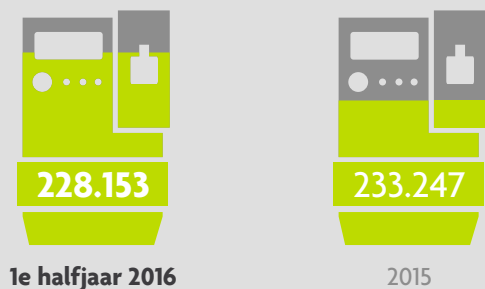

Op 1 januari 2016 zijn 241 Endinet-medewerkers overgekomen naar Enexis. Met hen, de medezeggenschapsraad en de bonden is afgesproken dat we er alles aan doen om iedereen van werk naar werk te begeleiden, binnen of buiten Enexis. Hiervoor is een periode van maximaal twee jaar uitgetrokken. Ons streven is echter om dit doel al eind 2016 te bereiken. Begeleiding van medewerkers en aanvullende sollicitatierondes hebben ertoe geleid dat op 1 juli 2016 al circa 210 medewerkers een geschikte werkplek hebben gevonden. We verwachten dat dit de ongeveer 30 nog niet geplaatste medewerkers in de tweede helft van 2016 ook gaat lukken.

ICT vormt de ruggengraat van het integratietraject. De wijze waarop de informatie over de netwerken bij Endinet staat geregistreerd, wijkt af van de manier waarop Enexis dit doet. Om de data te kunnen integreren in onze systemen, moeten we een vertaalslag maken via dataopwerking. De volledige integratie van Endinet binnen de Enexis-organisatie is voorzien op 1 januari 2017.

Klantgericht

Aangeboden slimme meters (aantal adressen)

Beoordeling dienstverlening uitrol slimme meters

Enexis heeft ruim 5 miljoen klanten. We vinden het belangrijk de klant zelf de regie te geven en te ondersteunen met informatie om energie te kunnen besparen. We willen dat de klant denkt: 'Als ik kon kiezen, koos ik voor Enexis'.

Waardering door klanten

Enexis meet de klanttevredenheid over specifieke processen. Dit doen we op basis van de Customer Effort Score (CES). Dit is een meetmethode waarbij de klant, aan de hand van een 5-puntsschaal, een score geeft aan de moeite die hij heeft ervaren om goed geholpen te worden. De schaal loopt van 1 (zeer lage inspanning) tot 5 (zeer hoge inspanning). De CES telt de percentages van de klantscores 4 en 5 op. Voor de CES geldt daarmee het principe van 'hoe lager hoe beter' en de targets zijn maximumniveaus.

Toelichting op CES-processen

	Target Q4 2016	Q1 2016	Q2 2016
Standaardaansluitingen	≤ 20%	27%	32%
Maatwerkaansluitingen	≤ 20%	31%	26%
Klantenservice telefonie	≤ 17%	21%	20%
Enexis.nl	≤ 15%	15%	15%
Klachten & Claims	≤ 40%	30%	31%
Storingen informatie	≤ 10%	12%	15%

Twee van de zes CES zijn beter of gelijk aan onze doelstelling. In het tweede kwartaal is de CES van drie van de zes processen verslechterd. In het algemeen scoren onze klantenservicemedewerkers hoog op klantvriendelijkheid en deskundigheid. Ook hebben klanten het gevoel dat hun vraag of klacht serieus wordt genomen. Dat is positief. Echter, of het nu gaat om standaard- of maatwerkaansluitingen; in beide processen missen onze klanten een duidelijk aanspreekpunt. Hierdoor moeten ze meerdere keren contact opnemen met verschillende afdelingen. Om de aansluitingsprocessen structureel te verbeteren, is Enexis in 2016 gestart met een nieuw ontwerp van deze processen.

Om ervoor te zorgen dat belangrijke klantinformatie altijd actueel en goed vindbaar is, zijn we begonnen om onze website (enexis.nl, inclusief storingsinformatie) te verbeteren. Aandachtspunten hierbij zijn: de actualiteit en snelheid van de informatie én de bekendheid van het nationale storingsnummer.

Plaatsing en stimulering gebruik slimme meters

De grootschalige aanbieder van slimme meters is gestart in 2015 en loopt tot en met 2020. Ons doel voor 2016 is om op 392.500 adressen een slimme meter aan te bieden. Medio 2016 heeft Enexis op ruim 228.000 adressen (incl. Endinet-adressen) een slimme meter aangeboden. Hiermee liggen we voor op de doelstelling.

Bij nagenoeg 90% van het aantal aanbiedingen kwam het direct tot een succesvolle installatie van de meter. In de overige gevallen was de klant bijvoorbeeld niet thuis, was het technisch niet mogelijk om de meter te installeren of weigerde de klant de meter. Enexis scoort wat betreft weigeraars (4,5% in het eerste halfjaar 2016) van de slimme meter beter dan afgelopen jaar (5,0% in 2015) en beter dan het sectorgemiddelde (5,4% in 2015).

Aantal adressen aangeboden	1e halfjaar 2016	
Totaal aantal adressen gerealiseerd	204.733	89,7%
Niet gerealiseerd:		
Geweigerd door klant	10.198	4,5%
Uitgesteld op verzoek van klant	10.573	4,7%
Technisch niet uitvoerbaar	2.649	1,1%
Totaal	228.153	100%

Aantal meters geplaatst	Cumulatief totaal	t/m juni 2016	2015	2014	2013	2012
Elektriciteitsmeters	865.886	204.733	233.247	174.165	128.795	90.105
Gasmeters	678.880	176.292	149.204	149.494	96.291	63.533
Totaal	1.544.766	381.025	382.451	323.659	225.086	153.638

Slimme meters bieden mensen beter inzicht in hun energieverbruik en mogelijkheden om energie te besparen. Om klanten hierbij te stimuleren en te ondersteunen, is Enexis gestart met de pilot 'Energiekanjers'. In de pilot in achtereenvolgens Breda, Deventer en Groningen, onderzoeken we op welke manier we huishoudens het beste kunnen benaderen om ze te stimuleren om een bepaald marktproduct (zoals energieverbruiksmanagers of apps) aan te schaffen.

Dit om meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden van de slimme meter en sneller de stap te kunnen zetten naar energiebesparing. Enexis werkt hiervoor samen met ruim 20 marktpartijen (o.a. energieleveranciers en onafhankelijke aanbieders van diensten). De pilot wordt eind september 2016 afgerond. Daarna evalueren we welke middelenmix het optimale resultaat oplevert en op welke manier we de komende jaren onze klanten het beste kunnen benaderen.

Duurzaam

Aantal nieuwe Buurkracht-buurtten

1e halfjaar 2016

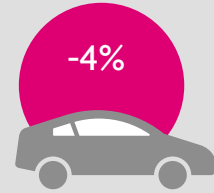

Doelstelling 2016

CO₂ uitstoot wagenpark

1e halfjaar 2016

Doelstelling 2016

1. Dit percentage heeft betrekking op de periode tot en met 31 mei. De vertraging van een maand is te relateren aan de verwerking van de getankte eenheden.

We nemen onze maatschappelijke verantwoordelijkheid en dragen graag bij aan de realisatie van het Energieakkoord, zowel direct als indirect. Als partner in de energietransitie helpt Enexis klanten en andere partijen energie te besparen. Ook in eigen huis besparen we en willen we onze CO₂-voetafdruk verkleinen.

Buurkracht

Een succesvol programma, waarmee Enexis klanten actief stimuleert energie te besparen, is Buurkracht. Het aantal initiatieven groeit snel. In de eerste helft van 2016 zijn er 35 nieuwe wijken bijgekomen. Dit zijn er iets minder dan de doelstelling van 37. Het kost tijd om een goed samengesteld team van vrijwilligers te vinden. We verwachten dat we de 65 geplande extra buurten zullen behalen. Indien nodig zet Enexis hiervoor extra buurtbegeleiders in. In totaal doen er medio 2016 137 wijken mee aan Buurkracht.

Duurzame mobiliteit

Het duurzame mobiliteitsbeleid van Enexis zet in op het verminderen en vergroenen van reisbewegingen van medewerkers. De CO₂-reductie van het wagenpark is hierin een belangrijk speerpunt. Tot en met mei 2016 is de CO₂-uitstoot van het wagenpark met 5,2% gedaald ten opzichte van dezelfde periode in 2014. Dit percentage komt voort uit een 6,6% daling van de CO₂-uitstoot per Fte op basis van gedeclareerde kilometers en een 4,5% daling van de CO₂-uitstoot als gevolg van leasekilometers.

Om de doelstellingen te kunnen behalen, zal Enexis in de tweede helft van 2016 medewerkers blijven aansporen om al bestaande maatregelen te gebruiken. Denk aan het gebruik van het openbaar vervoer en de fiets, elektrisch rijden en slim werken (o.a. op afstand vergaderen). Daarnaast starten we een aantal mobiliteitspilots. Hierin zoeken we met de deelnemers naar best practices voor het verduurzamen, verkorten en voorkomen van reisbewegingen.

Samen op weg naar een duurzame toekomst

Enexis wil samen met haar partners tot samenwerking komen, die bijdraagt aan het behalen van het Energieakkoord. Om dit te bewerkstelligen heeft Enexis in de eerste helft van 2016 een aantal Alliantiefabrieken georganiseerd. Bijvoorbeeld rondom zonne-energie of energiebesparing. In 2016 zijn we tevens aan de slag gegaan om vier icoonprojecten te ontwikkelen. Een voorbeeld van zo'n icoonproject is Ruimte voor Zon in Groningen, waarin Enexis samenwerkt met de provincie Groningen. In dit project komen 90 partners samen om meer zonneparken in Groningen te realiseren.

Inspireren door de dialoog aan te gaan

Enexis wil waar mogelijk de energietransitie versnellen. Hiervoor gaan we actief de dialoog aan en werken we samen met een brede groep stakeholders: van consumenten, politici en bedrijven tot toezichthouders en belangenverenigingen met als doel verbinding te realiseren.

Om een goede discussie over de energie van morgen op gang te brengen in zowel rondetafelbijeenkomsten als de eerdergenoemde Alliantiefabrieken, heeft Enexis vier toekomstscenario's ontwikkeld; zie www.toekomstscenarios.enexis.nl. Met deze scenario's geven we een schot voor de boeg voor mogelijke ontwikkelingen en de gevolgen hiervan voor betrokken partijen. En om te inspireren, heeft Enexis in de eerste helft van 2016 het boek 'Eindeloze energie' ontwikkeld. Een boek over de energiewereld van morgen, vol prikkelende meningen en kansrijke ontwikkelingen.

Financiële gang van zaken

In de eerste zes maanden van 2016 heeft Enexis een netto-omzet gerealiseerd van EUR 684,6 miljoen en een resultaat na belastingen van EUR 109,7 miljoen.

Netto-omzet, inkoopkosten en voor bedrijfsactiviteiten beschikbaar saldo

Het voor bedrijfsactiviteiten beschikbaar saldo wordt in het eerste halfjaar 2016 voor EUR 17,2 miljoen beïnvloed door de uitruil van Aktivabedrijf Enexis Friesland met Endinet per 1 januari 2016.

Na eliminatie van de effecten uit de uitruil resteert een toename van het voor bedrijfsactiviteiten beschikbaar saldo (brutomarge, inclusief de overige bedrijfsopbrengsten) van EUR 7,7 miljoen ten opzichte van het eerste halfjaar 2015.

De omzet voor elektriciteit en gas daalt met EUR 6,5 miljoen en wordt beïnvloed door de vanwege ACM voor 2016 opgelegde gemiddelde maximumtarieven. Voor elektriciteit geldt een gemiddelde verhoging van 0,6%. Voor gas een gemiddelde verlaging van 4,0%.

Onze inkoopkosten voor elektriciteit zijn in het eerste halfjaar 2016 EUR 3,6 miljoen lager dan in het eerste halfjaar 2015. Dit is voornamelijk het gevolg van minder kosten als gevolg van netverliezen vanwege een daling van de inkooprijzen van het netverlies.

Onze overige bedrijfsopbrengsten zijn EUR 10,6 miljoen hoger dan in dezelfde periode vorig jaar. Deze opbrengsten zijn in z'n geheel toe te schrijven aan de gerealiseerde boekwinst op de verkoop van Aktivabedrijf Enexis Friesland B.V. en de verkoop van activa van Fudura in verband met de uitruil van netwerkgebieden met Alliander.

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten worden in het eerste halfjaar 2016 voor EUR 12,3 miljoen beïnvloed door de uitruil van Aktivabedrijf Enexis Friesland B.V. met Endinet per 1 januari 2016. Na eliminatie van de effecten uit de uitruil resteert een toename van de bedrijfskosten van EUR 23,3 miljoen ten opzichte van het eerste halfjaar 2015.

De belangrijkste oorzaken zijn:

- ◆ Personeel: EUR +16,4 miljoen. De kosten zijn hoger door cao-stijgingen, meer inhuur van extern personeel en dotaties aan personeelgerelateerde voorzieningen.
- ◆ Kosten uitbesteed werk en overige bedrijfskosten: EUR -2,2 miljoen. Lagere kantoorkosten, deels ontstaan door meer geactiveerde projecten en gecompenseerd door meer activiteiten voor de instandhouding van ons netwerk.
- ◆ Afschrijvingen: EUR +9,1 miljoen. Hogere afschrijvingen in verband met het buiten gebruik stellen van conventionele meters door de grootschalige uitrol van slimme meters.

Bedrijfsresultaat

Over de eerste zes maanden van 2016 bedraagt het bedrijfsresultaat van Enexis EUR 184,5 miljoen. Dit is EUR 10,7 miljoen minder dan over dezelfde periode in 2015.

Resultaat deelnemingen en financiële baten en lasten

De bijdrage van deelnemingen aan het resultaat is met EUR 0,7 miljoen nagenoeg gelijk aan het eerste halfjaar 2015. Ten opzichte van het eerste halfjaar 2015 zijn onze financiële lasten met EUR 2,9 miljoen toegenomen. Onze financiële baten zijn met EUR 2,4 miljoen afgenomen. Hierdoor is het saldo van de financiële baten minus de financiële lasten met EUR 5,3 miljoen verslechterd door de betaalde boeterente als gevolg van vervroegde aflossing van een aandeelhouderslening.

Resultaat na belastingen

Ons resultaat na belastingen is met 4,4% afgenomen tot EUR 109,7 miljoen (eerste halfjaar 2015: EUR 114,8 miljoen). De afname wordt veroorzaakt door de naar verhouding hogere stijging van bedrijfskosten ten opzichte van de stijging van de bruto marge, hogere financiële lasten en lagere belastingen.

Credit rating

De credit ratings van Standard & Poor's (A+ stable outlook) en van Moody's (Aa3 met stable outlook) zijn in het eerste halfjaar 2016 ongewijzigd.

	Realisatie
FFO/Netto-rentedragende schulden \geq 16%	25%
FFO rentedekking \geq 3,5	6,6
Netto-rentedragende schulden/(eigen vermogen + netto-rentedragende schulden) \leq 60%	38%

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

bedragen in miljoenen euro's	1e halfjaar 2016		1e halfjaar 2015
Netto-omzet		684,6	673,1
Af: Kosten van transport- en systeemdiensten en van distributieverliezen		111,2	114,4
Bij: Overige bedrijfsopbrengsten		19,5	9,3
Voor bedrijfsactiviteiten beschikbaar saldo		592,9	568,0
Personeelskosten	161,2		143,8
Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	163,9		147,1
Kosten uitbesteed werk, materialen en andere externe kosten	74,6		71,7
Overige bedrijfskosten	8,7		10,2
Totaal bedrijfskosten		408,4	372,8
Bedrijfsresultaat		184,5	195,2
Resultaat deelnemingen en joint ventures		0,7	0,7
Financiële baten ¹	0,4		2,8
Financiële lasten ¹	44,6		41,7
Financiële baten en lasten		-44,2	-38,9
Resultaat vóór belastingen		141,0	157,0
Belastingen		31,3	42,2
Resultaat na belastingen		109,7	114,8
Toekomend aan:			
Minderheidsaandeelhouders		0	0
Aandeelhouders		109,7	114,8
Gemiddeld aantal aandelen in boekjaar		149.682.196	149.682.196
Winst per aandeel²		0,73	0,77

1. Met ingang van 2016 wordt de bouwrente, voorheen verantwoord als financiële baat, gerubriceerd onder financiële lasten. De vergelijkende cijfers over 2015 zijn hiervoor met EUR 0,6 miljoen aangepast.
2. In euro's, verwatering van winsten is niet van toepassing.

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

bedragen in miljoenen euro's	1e halfjaar 2016	1e halfjaar 2015
Resultaat na belastingen	109,7	114,8
Vrijval niet-gerealiseerde resultaten via hedgereserve	0,4	0,4
Belastingen vrijval niet-gerealiseerde resultaten via eigen vermogen	-0,1	-0,1
Totaalresultaat incl. niet-gerealiseerde resultaten¹	110,0	115,1
Toekomend aan:		
Minderheidsaandeelhouders	0,0	0,0
Aandeelhouders	110,0	115,1

1. De niet-gerealiseerde bedragen in het totaalresultaat betreffen louter bedragen die in latere periodes in de winst-en-verliesrekening worden verantwoord.

Geconsolideerde balans

bedragen in miljoenen euro's	30 juni 2016	31 december 2015
Activa		
Materiële vaste activa	6.499,7	5.717,4
Immateriële vaste activa	207,5	106,8
Deelnemingen en joint ventures	12,0	12,6
Overige financiële vaste activa	11,2	9,4
Vaste activa	6.730,4	5.846,2
Voorraden	28,8	30,2
Vorderingen	174,2	157,5
Winstbelasting	49,4	16,4
Overige financiële activa (kortlopend)	52,2	122,2
Liquide middelen	203,5	536,7
Vlottende activa	508,1	863,0
Activa aangehouden voor verkoop	0,0	370,2
Totaal activa	7.238,5	7.079,4

bedragen in miljoenen euro's	30 juni 2016	31 december 2015
Passiva		
Geplaatst en gestort aandelenkapitaal	149,7	149,7
Agioreserve	2.436,3	2.436,3
Algemene reserve	913,9	802,3
Hedgereserve	-3,4	-3,7
Resultaat van het boekjaar	109,7	223,1
Eigen vermogen	3.606,2	3.607,7
Rentedragende verplichtingen (langlopend) ¹	2.152,5	1.660,7
Voorzieningen (langlopend)	71,1	62,3
Vooruitontvangen bijdragen in aanleg van netten en aansluitingen	641,3	613,6
Latente belastingen	284,1	195,1
Overige langlopende verplichtingen ²	3,0	2,8
Langlopende verplichtingen	3.152,0	2.534,5
Handelsschulden en overige te betalen posten ²	253,9	256,5
Rentedragende verplichtingen (kortlopend) ³	202,9	608,4
Voorzieningen (kortlopend)	7,8	11,2
In volgend jaar te amortiseren vooruitontvangen bijdragen	15,7	15,1
Kortlopende verplichtingen	480,3	891,2
Passiva aangehouden voor verkoop	0,0	46,0
Totaal passiva	7.238,5	7.079,4

- De toename betreft de uitgifte van de obligatielening van EUR 500 miljoen nominaal na aftrek van EUR 7,4 miljoen aan emissiekosten die gedurende de looptijd van de lening geamortiseerd worden.
- Met ingang van 2016 wordt het langlopend gedeelte van de verlofreserveringen van kortlopende naar langlopende verplichtingen gereclassificeerd. Voor 2015 heeft hiervoor een aanpassing van EUR 2,8 miljoen plaatsgevonden.
- Afname betreft de aflossing van de aandeelhouderslening tranche C van EUR 500 miljoen. Daar staat tegenover dat de negatieve banksaldi met EUR 95,3 miljoen zijn toegenomen.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

bedragen in miljoenen euro's	1e halfjaar 2016	1e halfjaar 2015
Resultaat na belastingen	109,7	114,8
Correctie verkoopresultaat Aktivabedrijf Enexis Friesland B.V.	-10,5	0,0
Afschrijvingen en overige waardeverminderingen	163,9	147,1
Geamortiseerde bijdragen in aanleg van netten en aansluitingen	-7,7	-7,3
Resultaat deelnemingen	-0,7	-0,7
Ontvangen dividend deelnemingen	1,3	1,3
Mutatie operationeel werkkapitaal ¹	-47,0	-52,9
Mutatie latente belastingen	4,2	19,1
Mutatie voorzieningen (langlopend)	8,2	-0,7
Mutatie overige langlopende verplichtingen	0,2	0,0
Overige	0,1	0,5
Kasstroom uit operationele activiteiten	221,7	221,2
Investeringen materiële en immateriële vaste activa	-275,5	-223,9
Bijbetaling acquisitie Endinet Groep B.V.	-358,6	0,0
Ontvangen bijdragen in aanleg van netten en aansluitingen	35,4	29,8
Verstreckte leningen	-2,3	-0,3
Storting in deposito's en geldmarktfondsen	-50,0	-110,0
Opname uit deposito's en geldmarktfondsen	120,0	200,0
Aflossing verstreckte leningen	1,2	0,9
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-529,8	-103,5
Kasstroom voor financieringsactiviteiten	-308,1	117,7
Uitgifte obligatieleningen ²	492,6	0,0
Opname van rentedragende verplichtingen exclusief schulden aan kredietinstellingen	0,5	0,3
Aflossing van rentedragende verplichtingen exclusief schulden aan kredietinstellingen	-502,0	-1,3
Uitbetaald dividend	-111,5	-132,8
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-120,4	-133,8
Totaal kasstromen	-428,5	-16,1
Netto liquide middelen minus schulden aan kredietinstellingen begin boekjaar ³	536,1	82,6
Netto liquide middelen minus schulden aan kredietinstellingen ultimo verslagperiode⁴	107,6	66,6

- De mutatie in het operationeel werkkapitaal is in het 1e halfjaar 2016 sterk beïnvloed door een vooruitbetaling van de over 2016 te betalen winstbelasting van EUR 71 miljoen (vooruitbetaling winstbelasting over 2015 bedroeg in het 1e halfjaar 2015 EUR 80 miljoen). Daartegenover staat een terugontvangst van EUR 11 miljoen over 2014.
- EUR 500 miljoen nominaal na aftrek van EUR 7,4 miljoen aan emissiekosten die gedurende de looptijd van de lening geamortiseerd worden.
- Bank- en kassaldi (EUR 536,7 miljoen) minus de als kortlopende rentedragende verplichtingen gepresenteerde negatieve banksaldi (EUR 0,6 miljoen).
- Bank- en kassaldi (EUR 203,5 miljoen) minus de als kortlopende rentedragende verplichtingen gepresenteerde negatieve banksaldi (EUR 95,9 miljoen).

Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen

bedragen in miljoenen euro's	Aantal gewone aandelen	Aandelen-kapitaal	Agio-reserve	Algemene reserve	Hedge-reserve	Resultaat boekjaar	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2015	149.682.196	149,7	2.436,3	669,5	-4,3	265,5	3.516,7
Resultaat na belastingen in 1e halfjaar 2015	-	-	-	-	-	114,8	114,8
Amortisatie hedgereserve in 1e halfjaar 2015	-	-	-	-	0,3	-	0,3
Totaal resultaat inclusief niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	0	0,3	114,8	115,1
Bestemming resultaat 2014	-	-	-	132,7	-	-132,7	0,0
Dividenduitkering over 2014	-	-	-	-	-	-132,8	-132,8
Subtotaal 1e halfjaar 2015	0	0	0	132,7	0,3	-150,7	-17,7
Stand per 30 juni 2015	149.682.196	149,7	2.436,3	802,2	-4,0	114,8	3.499,0
Resultaat na belastingen 2e halfjaar 2015	-	-	-	-	-	108,3	108,3
Amortisatie hedgereserve in 2e halfjaar 2015	-	-	-	-	0,3	-	0,3
Subtotaal 2e halfjaar 2015	0	0	0	0	0,3	108,3	108,6
Stand per 31 december 2015	149.682.196	149,7	2.436,3	802,3	-3,7	223,1	3.607,7
Stand per 1 januari 2016	149.682.196	149,7	2.436,3	802,3	-3,7	223,1	3.607,7
Resultaat na belastingen in 1e halfjaar 2016	-	-	-	-	-	109,7	109,7
Amortisatie hedgereserve in 1e halfjaar 2016	-	-	-	-	0,3	0	0,3
Totaal resultaat inclusief niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	0	0,3	109,7	110,0
Bestemming resultaat 2015	-	-	-	111,6	-	-111,6	0,0
Dividenduitkering over 2015	-	-	-	-	-	-111,5	-111,5
Subtotaal 1e halfjaar 2016	0	0	0	111,6	0,3	-113,4	-1,5
Stand per 30 juni 2016	149.682.196	149,7	2.436,3	913,9	-3,4	109,7	3.606,2

Toelichtingen op de geconsolideerde halfjaarcijfers

Algemeen

Enexis Holding N.V. is een naamloze vennootschap, statutair gevestigd in 's-Hertogenbosch. In dit halfjaarbericht zijn de financiële gegevens opgenomen over het eerste halfjaar van 2016 van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen.

De halfjaarcijfers hebben we opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving', zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Op het halfjaarbericht heeft geen accountantscontrole plaatsgevonden. Wel heeft een beoordeling plaatsgevonden door de externe accountant.

Voor een analyse van het resultaat verwijzen wij u naar de financiële gang van zaken, zoals opgenomen op pagina 19 van dit halfjaarbericht.

De functionele valuta van Enexis Holding N.V. is de euro. Alle bedragen zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen in miljoenen euro's.

Grondslagen voor de consolidatie, waardering en resultaatbepaling

In dit bericht hebben we dezelfde waarderingsgrondslagen gehanteerd als in de jaarrekening 2015 van Enexis Holding N.V. (te vinden op www.enexis.nl).

Met uitzondering van de, op pagina 29 toegelichte, reële waarde van de rentedragende leningen, wijkt de reële waarde van de financiële activa en verplichtingen niet materieel af van de boekwaarde per ultimo juni 2016.

Enexis Holding N.V. is voor de winstbelasting (vennootschapsbelasting) hoofd van de fiscale eenheid en in die hoedanigheid hoofdelijk aansprakelijk voor de verplichtingen van de in de fiscale eenheid opgenomen onderdelen. Met ingang van 1 januari 2016 maken de entiteiten Enexis B.V., Endinet Groep B.V., Fudura B.V. en Vastgoed B.V. deel uit van de fiscale eenheid.

Nieuwe en/of gewijzigde IFRS-standaarden van toepassing per 1 januari 2016

Standaarden effectief in het eerste halfjaar 2016

In het eerste halfjaar 2016 zijn diverse wijzigingen van toepassing die geen gevolgen hebben voor de geconsolideerde halfjaarrekening van Enexis:

- ◆ Wijzigingen in IFRS 11 'Joint Arrangements' – 'Accounting for Acquisitions of Interests in Joint Operations'.
- ◆ Wijzigingen in IAS 16 Materiële vaste activa en IAS 41 'Agriculture' – 'Bearer Plants'.
- ◆ Jaarlijkse verbeteringen van IFRS's, cyclus 2012-2014.
- ◆ Wijzigingen in IAS 1 – Presentatie van de jaarrekening – Toelichtingsinitiatieven.
- ◆ Wijzigingen in IAS 16 Materiële vaste activa en IAS 38 Immateriële vaste activa – Verduidelijking van geaccepteerde methoden voor afschrijving en amortisatie.
- ◆ Wijzigingen in IAS 27 Enkelvoudige jaarrekeningen – Equity-methode in enkelvoudige jaarrekeningen.

Toekomstige standaarden die nog niet van kracht zijn in het eerste halfjaar 2016

Onderstaande verbeteringen en wijzigingen van IFRS-standaarden zijn gepubliceerd, maar in het eerste halfjaar 2016 nog niet aanvaard door de Europese Unie.

- ◆ IFRS 9 – Financiële instrumenten, van kracht per 1 januari 2018.
- ◆ IFRS 14 – Overlopende posten uit hoofde van tariefregulering, van kracht per 1 januari 2016 (nog niet aanvaard door de Europese Unie).
- ◆ IFRS 15 – Contractuele opbrengsten met klanten, van kracht per 1 januari 2018.
- ◆ IFRS 16 – Leases, van kracht per 1 januari 2019.
- ◆ Wijzigingen in IFRS 10, IFRS 12 en IAS 28 – Investeringsdeelnemingen: Toepassing van de consolidatie uitzondering, van kracht per 1 januari 2016 (nog niet aanvaard door de Europese Unie).
- ◆ Wijzigingen in IFRS 10 Geconsolideerde jaarrekeningen en IAS 28 Investeringsdeelnemingen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures – Verkoop of bijdrage van activa tussen een investeerder en geassocieerde deelnemingen en joint ventures, van kracht per 1 januari 2016 (voor onbepaalde tijd uitgesteld).
- ◆ Wijzigingen in IAS 12 – Verantwoording latente belastingvorderingen inzake voorwaartse verliescompensatie, van kracht per 1 januari 2017.
- ◆ Wijzigingen in IAS 7 – Toelichting initiatief, van kracht per 1 januari 2017.
- ◆ Verduidelijking in IFRS 15 – Contractuele opbrengsten met klanten, van kracht per 1 januari 2018.
- ◆ Wijzigingen in IFRS 2 – Classificatie en waardering van op aandelen gebaseerde betalingstransacties, van kracht per 1 januari 2018.

Enexis beoordeelt momenteel de gevolgen van deze standaarden. Mogelijke verbeteringen of aanpassingen zijn van toepassing met ingang van boekjaren na 2016.

Seizoensinvloeden

Er is bij Enexis geen sprake van seizoensinvloeden die het resultaat in materiële zin beïnvloeden.

Acquisities en verkopen bedrijfsonderdelen

Aankoop Endinet Groep B.V.

Per 1 januari 2016 is Endinet Groep B.V. door aankoop verkregen van Alliander N.V. Endinet B.V. is als netbeheerder verantwoordelijk voor het gas- en elektriciteitsnetwerk in een deel van de regio Eindhoven en een deel van Zuidoost-Brabant. Per 1 januari 2016 heeft Enexis de volledige zeggenschap over Endinet Groep B.V. verworven, waarna Endinet Groep B.V. in de groepscijfers is geconsolideerd. Door deze overdracht zijn 241 medewerkers van Endinet bij ons bedrijf in dienstgetreden.

De acquisitie van Endinet Groep B.V. maakt deel uit van een ruiltransactie waarbij activa en passiva in Friesland en de Noordoostpolder (i.c. de gemeenten Noordoostpolder en Urk; verder in dit bericht genoemd als Noordoostpolder) aan Alliander zijn overgedragen. Door deze overdracht hebben 123 medewerkers ons bedrijf verlaten en zijn ze bij Alliander in dienst getreden.

De verwervingsprijs bedroeg EUR 694,1 miljoen, bestaande uit EUR 358,6 miljoen aan liquiditeiten en EUR 335,5 miljoen aan de verkoopwaarde van de bij de transactie overgedragen activa.

De reële waarde van Endinet Groep B.V. is als volgt te specificeren:

bedragen in miljoenen euro's	2016
Materiële en immateriële vaste activa	673,5
Financiële vaste activa	0,7
Vlottende activa	10,0
Totaal overgenomen activa	684,2
Handelsschulden en overige te betalen posten	3,6
Passieve belastinglatenties	84,8
Totaal overgenomen passiva	88,4
Reële waarde van netto-activa	595,8
Kostprijs overname	694,1
Goodwill	98,3

De materiële en immateriële vaste activa hebben betrekking op circa 402.000 gas- en 110.000 elektriciteits-aansluitingen en betreffen netwerkdelen, aansluitingen, meters en overige activa.

Het bedrag aan vlottende activa heeft voornamelijk betrekking op debiteuren uit reguliere bedrijfsactiviteiten na aftrek van een op basis van een geschatte inbaarheid gevormde voorziening voor dubieuze vorderingen.

De latente belastingen hebben betrekking op verschillen tussen commerciële en fiscale waardering van de activa.

De goodwill van EUR 98,3 miljoen is als volgt nader te specificeren:

bedragen in miljoenen euro's	2016
Verwachte synergievoordelen	54,9
Belastinglatenties over de additioneel aan de geïdentificeerde activa toegerekende verkrijgingsprijs (step-up)	45,9
Overig	-2,5
Goodwill	98,3

De kosten die zijn gemaakt voor de acquisitie van Endinet Groep B.V. bedragen EUR 3,9 miljoen, waarvan EUR 0,3 miljoen is verwerkt in de winst-en-verliesrekening van het eerste halfjaar 2016.

Vanaf de overnamedatum, 1 januari 2016, heeft Endinet Groep B.V. een bijdrage geleverd aan de omzet van EUR 49,2 miljoen. De bijdrage aan het netto-resultaat over deze periode bedroeg per saldo EUR 6,9 miljoen (inclusief EUR 4,8 miljoen aan toegerekende rentelasten).

Verkoop Aktivabedrijf Enexis Friesland B.V.

Eveneens is per 1 januari 2016, gelijktijdig met de aankoop van Endinet, de vennootschap Aktivabedrijf Enexis Friesland B.V. met daarin alle activa en passiva van Enexis in Friesland en de Noordoostpolder en een beperkt aantal verhuurinstallaties van Fudura aan Alliander verkocht en overgedragen.

De bij deze ruiltransactie overgedragen activa en passiva in Friesland en de Noordoostpolder hebben betrekking op circa 223.000 gas- en 79.000 elektriciteitsaansluitingen en betreffen netwerkdelen, aansluitingen, meters en overige activa. De verkoopprijs is vastgesteld op EUR 335,5 miljoen.

De waarde van de aan Alliander overgedragen activa en passiva bedraagt EUR 323,0 miljoen en is als volgt te specificeren:

bedragen in miljoenen euro's	2016
Verkoopprijs	335,5
Materiële en immateriële vaste activa	368,2
Voorraden	0,2
Totaal over te dragen activa	368,4
Voorzieningen	1,8
Vooruitontvangen bijdragen	24,5
Latente belastingen	17,9
Handelsschulden en overige te betalen bedragen	1,2
Totaal over te dragen passiva	45,4
Waarde over te dragen activa minus passiva	323,0
Transactieresultaat	12,5
Aan verkoop toe te rekenen goodwill	2,0
Verkoopresultaat	10,5

Het verkoopresultaat van EUR 10,5 miljoen is in het eerste halfjaar 2016 als overige bedrijfsopbrengst ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Over de periode eerste halfjaar 2016 zou Aktivabedrijf Enexis Friesland B.V. naar schatting een bijdrage hebben geleverd aan de netto-omzet van EUR 31,2 miljoen. De bijdrage aan het netto-resultaat over deze periode zou per saldo EUR 4,7 miljoen bedragen (inclusief EUR 2,8 miljoen aan toegerekende rentelasten).

Goodwill

Op 30 juni 2016 waren er geen triggering events die aanleiding zouden kunnen zijn voor een uit te voeren impairment-test op de goodwill. In het eerste halfjaar 2016 is de aan de verkoop van de activa en passiva in Friesland en de Noordoostpolder toegerekende goodwill van EUR 2,0 miljoen in mindering gebracht op het transactieresultaat en als zodanig verantwoord in de winst-en-verliesrekening van Enexis. Door de acquisitie van Endinet Groep B.V. per 1 januari 2016 is de goodwill met EUR 98,3 miljoen toegenomen.

Reële waarde rentedragende leningen

Enexis heeft per 30 juni 2016 EUR 2.243,7 miljoen (ultimo 2015: EUR 2.251,2 miljoen) aan rentedragende leningen op haar balans staan. De reële waarde van deze rentedragende leningen bedraagt EUR 2.505,1 miljoen (ultimo 2015: EUR 2.433,6 miljoen). Deze reële waarde is voor de obligatieleningen conform beursnotering en voor de overige leningen conform de berekeningssystematiek op basis van de Euro Utility (A) BFV rentecurve per 30 juni 2016. Voor de overige leningen zijn de waarden van de rentebetalingen en de terugbetalingen van de hoofdsommen contant gemaakt tegen verschillende rentes, waarmee rekening wordt gehouden met het tijdseffect. De reële waarde is gestegen als gevolg van de gedaalde marktrente.

Segmentatie-informatie eerste halfjaar 2016

Enexis Holding N.V. onderkent een tweetal rapportagesegmenten, te weten:

- ◆ gereguleerde activiteiten; en
- ◆ overig.

Bovengenoemde indeling is gebaseerd op de interne rapportagestructuur, met name de geconsolideerde maandrapportage en het bedrijfs(jaar)plan. Vanwege de grote mate van administratieve verzelfstandiging zijn nagenoeg alle omzetten, kosten, activa en passiva te alloceren aan de segmenten.

De gereguleerde activiteiten van Enexis B.V. en vanaf 1 januari 2016 Endinet B.V. vormen verreweg het grootste onderdeel binnen Enexis (zowel qua netto-omzet, resultaat na belastingen als totaal activa is het aandeel van deze activiteiten meer dan 90%) en bestaan uit beheer, onderhoud en vernieuwing van het regionale gas- en elektriciteitsnetwerk waarover de leverancier gas of stroom bij de consument thuis of bij het bedrijf brengt.

Het als overig opgenomen segment betreft de activiteiten van Fudura B.V. en Enexis Vastgoed B.V. en vanaf 1 januari 2016 een beperkt deel van Endinet Groep B.V. Fudura biedt organisaties aanvullende diensten, zoals het meten van energiestromen, ontwerp en realisatie van infrastructuur, verhuur en onderhoud van behuizing, transformatoren en schakelinstallaties en advies. Fudura zorgt ervoor dat bedrijven hun energievoorziening goed kunnen regelen. Daarnaast is Fudura verantwoordelijk voor niet-gereguleerde activiteiten die organisaties helpen hun energiehuishouding te verduurzamen. Enexis Vastgoed verhuurt eigen onroerend goed.

	Gereguleerd		Overig		Normalisatie en eliminaties		Enexis totaal	
	1e halfjaar 2016	1e halfjaar 2015	1e halfjaar 2016	1e halfjaar 2015	1e halfjaar 2016	1e halfjaar 2015	1e halfjaar 2016	1e halfjaar 2015
<i>bedragen in miljoenen euro's</i>								
Winst-en-verliesrekening								
Netto-omzet	657,1	640,2	37,4	37,2	-9,9	-4,3	684,6	673,1
Overige bedrijfsopbrengsten	20,2	9,7	0,6	1,5	-1,3	-1,9	19,5	9,3
Bedrijfsresultaat	170,1	178,5	14,4	16,7	0,0	0,0	184,5	195,2
Activa en verplichtingen								
Totaal activa	7.224,4	6.653,9	180,5	169,5	-166,4	-394,5	7.238,5	6.428,9

Kosten en opbrengsten die onderling tussen de onderscheiden segmenten in rekening zijn gebracht alsmede onderlinge vorderingen, schulden en rekening-courantverhoudingen zijn geëlimineerd. In het segmentatieoverzicht zijn deze kosten en opbrengsten opgenomen onder normalisatie en eliminaties. De geëlimineerde kosten en de opbrengsten betreffen voornamelijk door de afdeling INFRA verrichte diensten voor Fudura B.V. en door Enexis Vastgoed B.V. doorbelaste huisvestingskosten.

Overige toelichtingen

Informatie verbonden partijen

In het eerste halfjaar 2016 is EUR 111,5 miljoen aan dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders en heeft voor EUR 500,0 miljoen aflossing op aandeelhoudersleningen plaatsgevonden. Daarnaast is een bedrag van EUR 1,1 miljoen ontvangen van EDSN als reguliere aflossing op een verstrekte lening en zijn nieuwe leningen verstrekt voor EUR 2,4 miljoen. Verdere transacties met verbonden partijen vinden plaats uit hoofde van reguliere bedrijfsvoering en tegen marktconforme tarieven en voorwaarden.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa

De niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa wijken, buiten een reguliere afwikkelingen daarvan, per ultimo juni 2016 niet wezenlijk af van de in noot 33 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa' van de in de jaarrekening 2015 gepresenteerde verplichtingen en activa per ultimo 2015, met uitzondering van onderstaande ontwikkelingen in het eerste halfjaar van 2016.

Ontwikkeling Cross Border Lease in 2016

Alle oorspronkelijk door Essent/Enexis aangegane CBL's zijn een aantal jaren geleden op vrijwillige basis beëindigd. Ten aanzien van de eventuele overlopende verplichtingen en kosten na beëindiging is de bestaande kruisgarantie-structuur tussen Essent en Enexis vooralsnog intact gebleven. Hierbij staan beide partijen garant tegenover de Amerikaanse investeerders in de beëindigde commerciële en netwerk-CBL's.

Na beëindiging van de laatste Cross Border Lease in 2012 bestond er gedurende een bepaalde tijd nog de mogelijkheid van nakomende facturen voor de beëindiging en afwikkeling van de CBL's, alsmede een zeer gering risico op claims voortvloeiende uit overlopende verplichtingen, de zogenaamde 'surviving obligations'. De mogelijke nakomende kosten en het risico op claims voor deze CBL-beëindigingen worden thans ingeschat als nihil, als gevolg waarvan in het eerste halfjaar 2016 het CBL-fonds, bestemd voor dekking van deze kosten, is nagenoeg volledig uitgekeerd aan RWE en aandeelhouders van Enexis.

Huur, lease en inkoopverplichtingen

De niet uit de balans blijvende huur, lease en inkoopverplichtingen zijn als gevolg van de acquisitie van Endinet Groep B.V. met circa EUR 8 miljoen toegenomen ten opzichte van de stand per ultimo 2015 zoals toegelicht in noot 33 van de jaarrekening 2015.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

De Raad van Bestuur,

P. Vermaat, voorzitter

M. Blacquièrre

's-Hertogenbosch, 2 augustus 2016

Beoordelingsverklaring

Aan: de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen van Enexis Holding N.V.

Opdracht

Wij hebben de in dit halfjaarbericht opgenomen geconsolideerde tussentijdse financiële informatie van Enexis Holding N.V. te 's Hertogenbosch beoordeeld, bestaande uit de geconsolideerde winst-en-verliesrekening en het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat over de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016, de geconsolideerde balans per 30 juni 2016, het geconsolideerde kasstroomoverzicht en het geconsolideerde mutatieoverzicht eigen vermogen over de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 en de toelichting. De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en het weergeven van de tussentijdse financiële informatie in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid een conclusie te formuleren bij de tussentijdse financiële informatie op basis van onze beoordeling.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling van de tussentijdse financiële informatie verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 2410, 'Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de accountant van de entiteit'. Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het inwinnen van inlichtingen, met name bij personen die verantwoordelijk zijn voor financiën en verslaggeving, en het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een controle die is uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en stelt ons niet in staat zekerheid te verkrijgen dat wij kennis hebben genomen van alle aangelegenheden van materieel belang die bij een controle onderkend zouden worden. Om die reden geven wij geen controleverklaring af.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële informatie over de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, is opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Utrecht, 2 augustus 2016

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. C.J.A.M. Romme RA

Enexis Holding N.V.

Postbus 856

5201 AW 's-Hertogenbosch

Tel: 088 857 77 77

www.enexis.nl